

Poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. Skušajte imeti naročnino vedno vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

NA KAKAV VEČ KOT
2 C "GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA
SVOJ DOM (izvršitelj: sekretar,
sedelji in pravilniki).
:: Citajte, kar Vas zanima ::

Telephone: CHelsea 3-1242

Registered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 157 — Štev. 157

NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 12, 1941 — TOREK, 12. AVGUSTA, 1941

Volume XLIX. — Letnik XLIX.

PRODİRANJE PROTI ODESI

BERLIN NAZNANJA, DA SE JE DEL NEMŠKE MEHANIZIRANE
ARMADE OBRNIL PROTI ODESI. — MOSKVA PRIZNAVA, DA
BO TREBA ŠE DOSTI NAPORA, DA SE ODSTRANI NEVARNOST

V Berlinu je bilo uradno naznanjeno, da nemška armada v južni Ukrajini naglo prodira proti Črnemu morju. Rуска armada, ki se naslanja na Dnjeper, Črno morje in Dnjester je v nevarnosti, da jo Nemci zajamejo. Močne nemške armade vedno z večjo naglico potiskajo Ruse na vedno manjši prostor in so nekateri oddelki že blizu Črnega morja.

Nemci molče o vojaškem položaju v Odesi in Kijevu. Vendar pa je mogoče domnevati, da je Odesa v neposredni nevarnosti, Kijev pa je obkoljen.

Z drugih delov dolge fronte Nemci samo poročajo, da potekajo operacije po načrtu.

Sinoči so nemški aeroplani zopet bombardirali Moskvo. Vrgli so mnogo ton vžigalnih in eksplozivnih bomb in zlasti v severozapadnem in vzhodnem delu mesta.

Nemci pa tudi poročajo, da so ruski aeroplani bombardirali Berlin. Protizračni topovi so izstrelili dva sovražna bombnika.

Rusi zadržujejo Nemce

Nemci so ob rekah Sinjuči in Bugu vrgli proti Rusom močno mehanizirano armado in bili so se vroči boji vsi noči.

Dasiravno poročila s fronte pravijo, da so bili Nemci zadržani na vseh krajih, vendar je radio postaja v Moskvi priznala, da bo treba še zelo velikega napora, predno bo nevarnost odvrnjena.

Posebno vroči so boji na 30 milj dolgi fronti, ki teče od Andrusa, skozi Lipovec do Nemirova. Rusi prizadevajo Nemcem zelo hude izgube, toda nemški napadi nočejo ponehati.

Smolensk — kup razvalin

Časnikarski poročevalci Alvin J. Seinkopf je iz Smolenska, skozi Varšavo in Berlin poslal v New York naslednje telefonsko sporočilo.

Danes sem hodil skozi pepel v Smolensku pod vodstvom nemških vojaških oblasti, toda razvaline nekdanjega ponosnega mesta so še vedno v vojni zoni.

MALE TRGOVINE V NEVARNOSTI

Ameriški trgovci, ki se bavijo s prodajo na drobno, se morajo boriti s precejšnjimi težkočami. — Izjava republikanskega voditelja v polslanski zbornici.

Joseph Martin iz Massachusetts, republikanski voditelj v polslanski zbornici, pravi, da je v Združenih državah tisoče in tisoče malih trgovcev v veliki nevarnosti. Predlagal je ustanovitev posebnega odbora, ki bi se zanje zavzel.

— Trgovsko življenje, ki sta ga vojna in bankrotni svet silno razorala, je treba spet spraviti na kakršnokoli mirovno podlago.

— Če vlada ne bo svoje politike temeljito spremenila, — je nadaljeval Martin, — bodo mali trgovci v teh burnih dneh uničeni. To bi bil smrten udar

mesta so še vedno v vojni zoni.

Proti vzhodu so bili boji tako blizu, da sem slišal topove na razdaljo samo nekaj kilometrov. Nemški vojski so hodili vsepošod. Nad glavo so brneli nemški aeroplani. Mimo vrst okajenih dimnikov, mimo razvalin tovarn, bank in trgovin, mimo razpokanih zidov, mimo podrtih hiš — kajti samo to je bilo puščeno v mestu — so ropotale karavane vojaških trakov in dovažali vojaške potrebine.

Od 160,000 prebivalcev jih je v mestu ostalo komaj še 20 tisoč. Po vsem tem, kar se je dogodilo, prestrašeni prebivalci, ki so brez vsakih sredstev, iščejo zavetja ob vnožju dimnikov in pod kosi streh, kolikor jih je še ostalo.

Ko smo stali na obsežnih razvalinah, je nek nemški častnik povedal, da je Smolensk porušen 90 odstotkov, da pa so ga največ porušili Rusi sami na povelje Josipa Stalina, da naj bo požgano vse pred sovražnikom.

Jaz sem prvi ameriški častnikar, ki sem prišel v Smolensk, odkar so ga zasedli Nemci 16. julija.

Vendar pa Rusi niso povsod izvršili Stalinovega povelja. Minsk in Vitebsk — nad katerim je naš aeroplan letel zelo nizko — sta sicer izgledala zapuščena, toda ne tako porušena kot Smolensk.

Med večjimi mesti je mogoče videti sto vasi, ki so skoro nedotaknjene. Med vami se razprostirajo zlato lesketajoča se polja in kmetje ravno žanjejo. Žito je bilo še preveč zeleno, da bi ga bilo mogoče požgati, ko so prišli Nemci.

Mehiška šolska ladja v Philadelphiji

V Philadelphiji je dospela mehiška šolska ladja "Durango", ki ima 1600 ton ter je na njenem krovu 148 mornariških kadetov.

Ko se je približala pristanišču, je obrežna artilerija odala v pozdrav enindvajset strelcev. Častnike in kadete so pozdravili zastopniki mestne oblasti.

Indijci zahtevajo takojšnjo neodvisnost

Na narodni konvenciji Indijske lige je bilo sprejetih več resolucij, naj čobi Indija takoj popolno neodvisnost. Angleške oblasti naj izpuste iz ječ vse indijske politične jetnike, narod naj pa dobi pravico svobodnega zborovanja.

Indijska liga je šla v svojih zahtevah dalje nego Vseindijski kongres, kateri se je zadovoljil z obljubo angleške vlade, naj Indija počaka konca vojne, nakar bo deležna popolne neodvisnosti.

Potres v Turčiji
Iz Istanbula poročajo, da je prebivalstvo štirih obrežnih mest ob Črnem morju občutilo močne potresne sunke. Potres ni povzročil nobene škode.

SOPROGA GEN. SIMOVIČA DOSPELA V AMERIKO

Ameriški parnik Uruguay je včeraj dopel iz Buenos Airesa v Argentini preko Rio de Janeiro v New York ter pripeljal 303 potnike, med katerimi je bila tudi gospa Dobriša Simovič, soproga jugoslovanskega ministrskega predsednika generala Dušana Simoviča.

Gospa Simovičeva, ki je odpotovala iz Beograda, ko so na mesto padle nemške bombe, je najprej pobegnila na Grško, nato v Egipt, pozneje pa se je z nekim danskim tovornim parnikom odpeljala iz Cape Towna v Južni Afriki v Argentino.

Pri prihodu v New York so jo na pomodu pričakali jugoslovanski poslanik Konstantin Fotić z drugimi jugoslovanskimi diplomatskimi in konzularnimi zastopniki. Sprejele so jo tudi tri Jugoslovanke v narodnih nošah in sicer: Slovenka Mrs. Josipina Svet, Hrvatica Miss Mary Vidošić in Srbinica Miss Natalija Paskov ter Mrs. Ružica Trbovič.

MUSSOLINJEV SIN IZVRŠIL SAMOMOR

Iz virov, ki so zelo blizu fašističnemu svetu, prihaja v Curih v Švici poročilo, da je dovolj vzroka misliti, da je Mussolinjev sin Bruno umrl kot samomorilec, ne pa vsled nesreče z aeroplanom.

Vzrok za samomor je baje ponižanje njegovega očeta, ker je nemški gauleiter v Rimu pričel samovoljno izdajati povelja Mussoliniju, ne da bi ta povelja prihajala od Hitlerja.

Poročilo pravi, da se je mladi Bruno odločil, da gre prostovoljno v smrt, ker je njegov oče doživel ponižanje in sramoto. Predno je bil Bruno ubit, je skupno s svojim bratom Vittoriojem prosil Hitlerja, da naj priznava očetu s poniževanjem, toda Hitler jima je zelo osorno odgovoril.

Indijci zahtevajo takojšnjo neodvisnost

Na narodni konvenciji Indijske lige je bilo sprejetih več resolucij, naj čobi Indija takoj popolno neodvisnost. Angleške oblasti naj izpuste iz ječ vse indijske politične jetnike, narod naj pa dobi pravico svobodnega zborovanja.

Indijska liga je šla v svojih zahtevah dalje nego Vseindijski kongres, kateri se je zadovoljil z obljubo angleške vlade, naj Indija počaka konca vojne, nakar bo deležna popolne neodvisnosti.

Potres v Turčiji

Iz Istanbula poročajo, da je prebivalstvo štirih obrežnih mest ob Črnem morju občutilo močne potresne sunke. Potres ni povzročil nobene škode.

Lahi naj se pripravijo na dolgo vojno, pravi prosvetni minister

Italijanski prosvetni minister Giuseppe Bottari je objavil v polmesečniku "Critica Fascista" dolg članek, v katerem izjavlja, da utegne trajati vojna še deset let in da se mora italijanski narod na to možnost pripraviti.

— Čemu slepiti narod in mu obljubljati skorajšen konec vojne, — pravi Bottari, — ko pa vsa znamenja kažejo, da vojna ne bo še tako kmalu končana.

Prihodnji mesec se bo vršila v Benetkah ali pa na Dunaju važna konferenca, katere se bodo udeležili vodni zastopniki Nemčije, Italije, Madžarske, Romunske, Bolgarske, Finske, Slovaške in Hrvaške. Namen konference bo, postaviti temelj evropskemu "novemu redu".

Za konferenco sta se odločila Hitler in Mussolini, kajti mednarodni položaj se je vsled stališča Amerike zelo izpremenil. Združene države so pripravljene na vojno ter že zdaj naklanjajo Angliji in Rusiji izdatno pomoč.

Na konferenci bodo sestavljeni načrti, kako se bo dalo stisniti armade in gospodarske sile vseh omenjenih osemih dežel, če bi Združene države dejanski posegle v vojno.

Značilno je, da bo na konferenco povabljeni tudi Finska, ki se ni članica oziroma, četudi se ob nemški strani bori proti Rusom.

JAPONSKA PRIPRAVLJENA NA VOJNO

Japonska se je postavila na popolni vojni stalež, ko je vlada izdala povelje za splošno mobilizacijo. Ob istem času pa je japonski poslanik, ki je na potu iz Washingtona v Tokio, posvaril svojo vlado, čes, da so Združene države pripravljene za vojno in da so trdno odločene, da sprejmejo tudi največje posledice.

Poslanik Kaname Wakasugi se je med potom vstavil v Los Angeles in je bil poklican domov na "važno posvetovanje" glede Tailanda. Rekel je, da niti Japonska, niti Združene države ne marajo vojne, toda zadržil je, da so Združene države pripravljene nastopiti proti Japonski.

S tem, da je japonska vlada odredila splošno mobilizacijo vojske, je tudi prevzela popolno oblast nad gospodarskim življenjem dežele. Po mobilizacijski postavi, ki je bila sprejeta v maju leta 1938, ima vlada pravico poklicati vsakega za delo sposobnega moža za industrijsko delo, za katero je najbolj sposoben. Ravno tako prevzame vsa oblast nad gospodarskimi viri.

Usmrčenja v Sarajevu

Neko poročilo iz Ankare pravi, da je bilo v Sarajevu vstreljenih 30 četnikov, ker so bombardirali hrvatske ustaše.

Višje cene za mleko

Znani gospodarstvenik Owen D. Young pravi, da mora biti farmer istotako zaščiten pred izgubo, kot so zaščiteni pred njo vojni industrialci.

Farmerji v gornjem delu newyorške države imajo močnega zagovornika in prijatelja. To je znani ameriški gospodarstvenik Owen D. Young, ki je bil svoj čas predsednik General Electric Company, zdaj pa živi v pokoji na moderni fermi v Hornesville v državi New York.

Ko so farmerji zastrajkali in niso pošiljali v mesta mleka, se jim je tudi Owen D. Young pridružil. Pomagal jim je sestavljati pizve, prošnje in resolucije ter se je redno udeleževal njihovih skupščin.

Prejšnji teden je nastopil Owen D. Young kot priča pred

"Federal State Milk Committee" ter rekel, da mora vlada nuditi farmerjem isto zaščito kot jo nudi vojnim industrialcem.

Od farmerja ne more nihče zahtevati, da bi prodajal mleko ceneje kot ga stane produkcija. Poljedelski tajnik je izjavil, da je mleko v vseh svojih oblikah važno vojno sredstvo. Z ozirom na to bi bilo skrajno krivično ravnanje s farmerjem slabše kot pa z vojnimi industrialci.

Uspehi tega posvetovanja bodo kmalu objavljene.

NACIJSKA DELAVNOST V JUŽNI AMERIKI

Nacijski agentje postajajo čedalje bolj drzni. Vlada republike Čile jih dolži snovanja zarote proti "demokracijskim ustnovam".

Iz Santiaga v južno-ameriški republiki Čile poročajo, da je storila vlada vse potrebno za zatiranje obirne nacijske zarote, čije cilj je bil napad na demokracijske ustanove dežele.

V Puerto Mont, kjer je velika nemška naselbina, so oblasti aretirale štiri nacijske agente ter zaplenile velike množine orožja.

Aretacije so se završile tudi v bližnjih mestih Frutillar, Lianguihoe in Puerto Varas.

Socialistični governer province je sporočil notranjemu ministru, da so aretiranci povsod nemški podaniki, ki so že več let v deželi in so dobivali od nemške vlade znatno podporo.

Proti delovanju nemških agentov je poleg Čile nastopilo še sedem drugih južno-ameriških republik. Brazilski predsednik Getulio Vargas je začel izstreljati iz brazilskih šol nemški vpliv. V argentinski provinci Entre Rios so v enem samem dnevu aretirali toliko nemških agentov, da je v policijskih zaporih zmanjkalo zanje prostora.

Švica je mobilizirana

Karl Kobelt, načelnik švicarskega vojaškega departamenta, je izjavil, da bo švicarska vlada navzlic velikim stroškom in gospodarskim bremenom tudi prihodnje mobilizirana.

Mobilizacija švicarske armade stane vsak dan 3 milijone 500 frankov, kar je nad 800 tisoč dolarjev v ameriškem denarju.

Nenavaden izgovor

V Buffalo so pripeljali pred sodnika Leonarda H. Wooda, katerega je policist obtožil, da je vozil mimo občestnega znamenja "Stoj!", namesto, da bi karo za trenutek ustavil.

— Ko sem se približal znamenju, — je rekel Wood, — in sem hotel pogledati, kaj je na pisano na njem, sem moral kihnuti. Ko sem spet dvignil glavo, sem bil že mimo.

— Izgovor je precej dober, — mu je rekel sodnik, — toda v tem slučaju ne bo držal.

Obsodil ga je na pet dolarjev globe.

NORMAN THOMAS O DIKTATURAH

Zmaga Nemčije se mu zdi istotako neverjetna kakor zmaga nad Nemčijo. — Posledica angleško-ameriško-ruske zmage bi bil razvoj komunizma.

V Ithaci, N. Y., je govoril v državnem inštitutu za mednarodne očiščaje znani socialistični voditelj Norman Thomas ter rekel, da bi poraz Nemčije nikakor ne pomenil konca diktatur, militarizma ali pa vojne.

Po njegovem mnenju je pa zmaga Nemčije istotako neverjetna kot je neverjeten poraz Nemčije. Edini zmagovalci bo "splošno izčrpanje".

V slučaju angleško-ameriško-ruske zmage bi se komunizem razširil po evropskem kontinentu ter po vsej Kitajski. Če bi skušala Churchill in Roosevelt to z orožjem preprečiti, bi bilo to le nadaljevanje.

Stavka v Kearney

Tudi pri Curtiss Wright tovarni v Caldwell še ni stavka uravnana.

Federal Shipbuilding & Drydock ladjedelnica v Kearney, ki ima ogromna vladna naročila, počiva, in istotako vlada mir v tovarni za propelerje Curtiss Wright korporacije v Caldwell, N. J.

V tovarni za propelerje, ki je obratovala štiriindevetdeset ur dnevno, so prejšnji četrtek zastrajkali mašinisti.

Zastopniki Curtissove družbe so izjavili, da bo tekom tega tedna obnovljena produkcija v zmanjšani meri, obenem so pa namignili, da se boje za varnost delavcev, ki se bodo vrnili na delo. Najbrž bodo državne oblasti naprošene za primerno zaščito.

Prejšnji četrtek je zastavkalo samo 150 mašinistov članov Ameriške delavske federacije, kar je pa zadoščalo za zastoj produkcije. Do konca tedna je število štrajkarjev naraslo že na 300.

Pogajanja med unijo in upravo ter uradniki zvezne in državne posredovalne službe so dospeli na mrtvo točko.

Povod štrajku so dale volitve, kdo naj zastopa delavstvo pri kolektivnih pogajanjih. Pri volitvah je zmagala neodvisna unija "Propeller Craft, Inc.", toda uradniki AFL unije zatrjujejo, da se volitve niso poštene vršile.

Vodstvo tovarne je baje na vse mogoče načine teroriziralo člane Delavske federacije, dočim je naklanjalo neodvisni uniji razne prednosti. Če bi tega ne bilo, bi nedvomno zmagala AFL unija.

Federal Shipbuilding & Drydock ladjedelnica v Kearney, N. J., ki ima za nad 400 milijonov dolarjev vojnih naročil, obdajajo piketi. V ladjedelnici ne skuša priti skozi piketsko vrsto nobena skupina delavcev.

Čedalje bolj vztrajno se vzdržujejo govorice, da bo vojaštvo zasedlo naprave, če spor ne bo v doglednem času poravnal.

Iz Washingtona ni bilo o tem zaenkrat še nobenega glasu.

Kupite Defense Bonds in Stamps!

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation).
Frank Sakar, President; J. Lupsha, Sec. — Place of business of the
corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET,
NEW YORK, N. Y.

48th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$6.— Advertisement on Agreement.

Za celo leto volja list na Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—;
za četrt leta \$1.50.— Za New York na celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.—
Za inostranstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.—

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

Telephone: CHelsea 3-1243

INFLACIJA

Beseda inflacija, kateri pa le redkokd ve pravi po-
men, lega kakor mora na milijone Amerikancev. Gospodar-
stveniki jo navajajo v svojih govorih in razpravah, uredniški
clanki se na dolgo in široko bavijo z njo.

Ob besedi "inflacija" ponudil človek na fantastično
finančno katastrofo, ki je zadela Nemčijo po prvi svetovni
vojni.

Takrat je začela nemška vlada izdajati papirnati denar,
ki je po številkah pomenjal deveta nebesa. Ta denar pa ni imel
nobene nakupne vrednosti, in stotisoč mark ni bilo dovolj
za poštno navadnega pisma. Ceneje je bilo prigrizati cigareto
z bankovcem za milijone mark kot pa z žveplenko. Skatljica s
44 žveplenkami je namreč veljala 45 milijonov mark.

Denarno katastrofo Nemčije je povzročilo tiskanje pa-
pirnatga denarja, ki ni imel dovolj kovinskega kritja.

Združenim državam se ni treba bati take inflacije. Vla-
dni uradniki svare le pred inflacijo cen, pred inflacijo po-
nudbe in povpraševanja.

Po konferenci z izdelovalci domačih potrebščin, je iz-
javil administrator Leon Henderson, ki mu je poverjena kon-
trola nad cenami.

Nekega dne bo povpraševanje po blagu večje kot bo
pa blaga na razpolago. Če se bo to zgodilo, ne more nobena
sila na svetu preprečiti inflacije.

Mr. Henderson je hotel v resnici tole povedati:

Vsled vedno naraščajočega zaposlenja in naraščajo-
čih delavskih plač imajo odjemalci čedalje več denarja. Kakor-
hitro se to zgodi, se poveča povpraševanje po raznih potreb-
ščinah, pa tudi po predmetih, ki niso neobhodno potrebni.
Ljudje imajo pač več denarja za nakup. Ker je pa vojna in-
dustrija na prvem mestu, nimajo izdelovalci domačih potreb-
ščin dovolj materiala, predvsem pa kovin. Potrebščini začne-
toraj manjkati. Ljudje bi radi kupili več blaga kot ga je pa
v trgovinah in skladiščih na razpolago. Cene se začno torej
višati. Z višanjem cen se pa zmanjša nakupna cena odjemalca.

Delavci kmalu sprevidijo, da njihov zaslužek ni v so-
glasju s povišanimi cenami, vsled česar začno zahtevati višje
plače. Ker gospodarji nečejo ugoditi njihovim zahtevam, za-
strajkajo. Prvi pojav inflacije cen so torej štrajki.

Če se štrajk za delavce uspešno konča, je delodajalec
prisiljen plačati višje mezde. Nadaljna posledica tega je, da
se cene blaga še bolj zvišajo, kar je pa spet začetek nadaljne
inflacije cen. Tako se pojavi veriga, ki ji ni ne konca, ne kraja.

Vsled sedanjih višjih cen so prizadeti tudi trgovci. Več-
krat se zgodi, da blaga, ki ga prodajajo po gotovi ceni, ne mo-
rejo nadomestiti po isti ceni.

Mr. Henderson je rekel nadalje: — Inflacija je zelo
neprijetna beseda, pa tudi njene posledice niso nič kaj prijetne.
Zmanjšuje namreč nakupno silo, vsled česar se zniža življen-
ski standard vseh delavcev in vseh tistih oseb, ki imajo stal-
no določene dohodke. Zmanjšuje nakupno silo vseh prihran-
kov in zavarovalnine. Tekom inflacije ne more noben izdelo-
valec obljubiti, da mu bo mogoče preskrbeti to ali ono blago
ali izdelek, in nobena gospodinja ne ve, če se ji bo posrečilo
kupiti kar potrebuje. Od inflacije nima trajnega dobička no-
ben sloj prebivalstva.

Nekakšno milo inflacijo že imamo. Izza izbruha evrop-
ske vojne so se cene v veleprodaji povišale za trinajst odstot-
kov. Kdor hoče kupiti v velikih množinah farmske pridelke, jih
mora 24 odstotkov dražje plačati. Nekatere potrebščine so se
podražile v veleprodaji za 50 odstotkov. Tudi cene v trgov-
ni na drobno so narasle.

Toda vlada je mnenja, da ji bo uspelo inflacijo kontro-
lirati ter kolikor mogoče zmanjšati težkoče, ki jih povzroča od-
jemalcem. Administrator Henderson je vsled tega sporazumno
z izdelovalci določil najvišje cene gotovim predmetom.

Inflacijo je pa mogoče kontrolirati tudi po tom obnače-
nja. Zagovorniki te metode so mnenja, da višji davki zmanj-
šujejo nakupno silo ter povpraševanje po blagu, vsled česar
se morajo cene brezpogojno znižati.

Nekateri priporočajo štedenje in nakup vladnih obvez-
nic. To je priporočljivo, ker je priprava za depresijo, ki bo ne-
dvomno sledila sedanji vojni.

Nekateri priporočajo štedenje in nakup vladnih obvez-
nic. To je priporočljivo, ker je priprava za depresijo, ki bo ne-
dvomno sledila sedanji vojni.

Nekateri priporočajo štedenje in nakup vladnih obvez-
nic. To je priporočljivo, ker je priprava za depresijo, ki bo ne-
dvomno sledila sedanji vojni.

Nekateri priporočajo štedenje in nakup vladnih obvez-
nic. To je priporočljivo, ker je priprava za depresijo, ki bo ne-
dvomno sledila sedanji vojni.

Nekateri priporočajo štedenje in nakup vladnih obvez-
nic. To je priporočljivo, ker je priprava za depresijo, ki bo ne-
dvomno sledila sedanji vojni.

Nekateri priporočajo štedenje in nakup vladnih obvez-
nic. To je priporočljivo, ker je priprava za depresijo, ki bo ne-
dvomno sledila sedanji vojni.

Nekateri priporočajo štedenje in nakup vladnih obvez-
nic. To je priporočljivo, ker je priprava za depresijo, ki bo ne-
dvomno sledila sedanji vojni.

Nekateri priporočajo štedenje in nakup vladnih obvez-
nic. To je priporočljivo, ker je priprava za depresijo, ki bo ne-
dvomno sledila sedanji vojni.

Nekateri priporočajo štedenje in nakup vladnih obvez-
nic. To je priporočljivo, ker je priprava za depresijo, ki bo ne-
dvomno sledila sedanji vojni.

Nekateri priporočajo štedenje in nakup vladnih obvez-
nic. To je priporočljivo, ker je priprava za depresijo, ki bo ne-
dvomno sledila sedanji vojni.

Nekateri priporočajo štedenje in nakup vladnih obvez-
nic. To je priporočljivo, ker je priprava za depresijo, ki bo ne-
dvomno sledila sedanji vojni.

Nekateri priporočajo štedenje in nakup vladnih obvez-
nic. To je priporočljivo, ker je priprava za depresijo, ki bo ne-
dvomno sledila sedanji vojni.

Nekateri priporočajo štedenje in nakup vladnih obvez-
nic. To je priporočljivo, ker je priprava za depresijo, ki bo ne-
dvomno sledila sedanji vojni.

Nekateri priporočajo štedenje in nakup vladnih obvez-
nic. To je priporočljivo, ker je priprava za depresijo, ki bo ne-
dvomno sledila sedanji vojni.

Nekateri priporočajo štedenje in nakup vladnih obvez-
nic. To je priporočljivo, ker je priprava za depresijo, ki bo ne-
dvomno sledila sedanji vojni.

Nekateri priporočajo štedenje in nakup vladnih obvez-
nic. To je priporočljivo, ker je priprava za depresijo, ki bo ne-
dvomno sledila sedanji vojni.

Nekateri priporočajo štedenje in nakup vladnih obvez-
nic. To je priporočljivo, ker je priprava za depresijo, ki bo ne-
dvomno sledila sedanji vojni.

Nekateri priporočajo štedenje in nakup vladnih obvez-
nic. To je priporočljivo, ker je priprava za depresijo, ki bo ne-
dvomno sledila sedanji vojni.

Nekateri priporočajo štedenje in nakup vladnih obvez-
nic. To je priporočljivo, ker je priprava za depresijo, ki bo ne-
dvomno sledila sedanji vojni.

Nekateri priporočajo štedenje in nakup vladnih obvez-
nic. To je priporočljivo, ker je priprava za depresijo, ki bo ne-
dvomno sledila sedanji vojni.

Diskriminacija na delu pojema

Commissioner Miller vidi ne-
kaj zboljšanja položaja, odkar
je nekoliko delodajalcev vsled
predsednikove intervencije iz-
javilo, da bodo zaposlovali tu-
jorodce in Črnce.

Po mnenju industrijalnega
komisarja države New Yorkw,
Miss S. Miller, ki je bila imeno-
vana nadelnikom governor
Lohmanovega odbora proti dis-
kriminaciji v zaposlovanju, se
opaža znatna sprememba v ob-
našanju delodajalcev in razlo-
ga plemenata, vere ali narodnost-
nega izvira.

Nedavni ukaz predsednika
Roosevelta na Office of Pro-
duction Management, da se po-
stopa proti delodajalcem, ki ne
dajejo dela nekaterim manjšin-
skim skupinam, je imel zdrav
učinek v državi New York. Ka-
kor tudi v drugih pokrajinah,
kakor izjavlja Commissioner
Miller.

Mnogo stotin delodajalcev je
že izjavilo, da se strinjajo s pri-
zadevanjem odbora, in nekate-
ri so začeli zaposlovali Črnce
in delavce tujega rojstva, kate-
rim so dosedaj odvlekali službo.

Pogovori, ki so se preli kratkim
vrtili v Washingtonu, so imeli
za posledico odobrenje kam-
panje proti diskriminaciji s
strani raznih vladnih agencij,
ki se ukvarjajo z obrambnim
delom.

"Vsled vseh teh pogovorov"
izjavlja Commissioner Miller,
"smo prepričani, da se nespo-
razumljenja s strani delodajal-
cev in nekaterih vladnih za-
stopnikov odgovorna za mno-
gih počenjanj, proti katerim je
bilo toliko pritožb. Razni de-
partmenti v Washingtonu so
obljubili izdati nove spomeni-
ce svojim uradnikom in indus-
trijam, s katerimi imajo kon-
trakte. Prepričana sem, da te
izjave bodo razčistile položaj."

Pritožbe, ki jih odbor dobi-
va, so približno enako razdelje-
ne med onimi, ki se osnajejo na
plemenske in verske razloge, in
onimi, ki se tičejo narodnostne-
ga izvira, zlasti kar se tiče za-
nikanja služb Amerikancem
nemškega in italijanskega izvi-
ra. Commissioner Miller je iz-
javila, da se položaj zboljša, in
da priložnosti za delo bodo
kmalu vsem enaka.

Rekla je, da bo odbor nade-
lje sprejemal in preiskoval pri-

tožbe in nadaljeval s svojim
programom razsvetljevanja ja-
vnosti, da se prebudi tradicio-
nalni a ameriški čut pravično-
sti in zdrave pameti proti ne-
varnostim, ki bi jih vsebovala
diskriminacija napram drugim
Amerikancem vsled razlike ple-
mena, vere in rojstnega kraja.

IZURJENI DELAVCI V CI-
VILNIH INDUSTRIJAH MO-
REJO DOBITI DOPUST OD
VOJSKE.

Delodajalci v ne-obravnih
industrijah, ki so zgubili izur-
jene delavce, ker so bili pokli-
esni v vojsko, morejo izprostiti
njihov dopust, ako je njih zo-
petna zaposlitev bistveno po-
trebna.

Posebna prošnja v to svrhu
more navajati razne podatke o
delavcu, kakor tudi o kakovo-
sti njihovega dela in o potrebi
industrije za njegovo delo.

Prošnje treba vpsolati na
Under Secretary of War (voj-
nega podtajnika) in biti mora
podpisana od odgovornega za-
stopnika tvrdke. Odpušeni
vojaki bo postavljeni v rezervno
in podvrženi zopetnemu pozi-
vu, ako bo treba.

PREROKOVANJE IZ PRST-
NIH ODTISOV.

Pri prerokovanju po prstnih
odtisih ne gre za škodoželjne
napovedi, če se odtis samjive-
ga človeka njema z odtisom
najdenim na kraju zločina. Kaj-
ti prerokovanje v tem primeru
je zelo enostavno. Gre za po-
vsem resno raziskavanje ame-
riškega profesorja Geo. Clea-
narsona, ki je po znanstvenih
metodah primerjal stotisoče
prstnih odtisov belokožcev, In-
dijancev in zamorcev, ljudi raz-
ličnih poklicev in v različnih
okoljskih s posebnim ozirom
na njihovo bodočnost.

Prof. Cleanarson je najprej
proučil bogato gradivo v zbir-
kah ameriške policije, potem
se je pa lotil proučevanja in o-
pazovanja drugih ljudi. V pr-
vi vrsti je ugotovil, da se prst-
ni odtisi raznih ras v gotovem
pogledu razlikujejo med seboj.

Razumljive posebnosti prstnih
odtisov poedincev v okviru po-

LJUDSKA
KUJARICA

Nejnovjša zbirka
navedil za kuhinjo
in dom. Cens 50c.

Naročite pri:

KNJIGARNI
SLOVENIC
PUBLISHING
COMPANY

edinih ras so tudi različni med
seboj, prav to tvori podlago po-
licijske daktiloskopske identi-
fikacije.

Ameriški profesor je ugotov-
il tudi, da se pojavljajo v go-
tovih rodbinah samo gotovi ti-
pi prstnih odtisov. Če se bo
izkazalo, da je ta profesorjeva
trditev točna, se bodo dali prst-
ni odtisi uporabiti tudi za do-
ločitev očetovstva v spornih
primerih.

Cleanarson se je pri svojem
raziskavanju naslanjal na pre-
izkušeno razdelitev tipov po
policijskih strokovnjakih. Po
njem zatrditvi razločujemo tri
glavne skupine prstnih odtisov.

V prvi vrsti so izbočeni, v dru-
gi progasti, v tretji pa vrtnica-
ste oblike. Ameriški profesor
pravi, da že sama pripadnost k
eni izmed teh treh skupin za-
dostuje za proučitev značaja do-
tičnega človeka. Ljudje z izbo-
čenimi, odnosno kolobarastimi
oblikami imajo zelo pozitivna
nagnjenja k življenju in so na-
vedno energični. Nasprotno pa
spadajo umetniki brez izjeme v
tretjo skupino z vrtnicastimi
oblikami. Največ povprečnih
ljudi je v drugi skupini.

Cleanarson pa ni edini v A-
meriki, ki se ukvarja s to novo
vedo. Med zadnjo veliko epi-
demijo otroške paralize je pri-
šlo otroškemu zdravniku Os-
karju Felsenfeldu na misel po-
iskati prstne odtise bolnih o-
trok. Silno je bil presenečen,
ko je ugotovil ne samo to, da
spadajo bolni otroci v drugo
skupino, temveč tudi posebne
znake teh odtisov. Ta ugotov-
itev je zbudila veliko senza-
cijo in med zdravniki se je na-
šče naravno tudi mnogo takih,
ki so majali z glavami, češ, da
to ni res. Pristave prof. Clea-
narsona je pa od dne do dne
več in vsi so prepričani, da se
da na podlagi prstnih odtisov

Peter Zgaga

Izreden slučaj.

V Worcester, Mass., je pri-
peljal policist na sodišče 34-
letnega moža in ga obtožil: —
— Vozil je s precejšnjo na-
glico, pri tem pa držal le levo
roko na kolesu. Z desnico je
objemal neko žensko.

Sodnik je namršil čelo in
vprašal obtoženca: — Ali je to
res?

— Res je, — je odgovoril
obtoženec ponižno.

— Kdo je bila dotična žen-
ska?

— Moja žena.

— Tvoja žena? Koliko časa
si pa že oženjen?

— Stirinajst let.

— Stirinajst let? Pa sta bi-
la vedno skupaj?

— V vseh stirinajstih letih
se nisva niti enkrat sprela, niti
enkrat ločila. Ravno tako rada
se imava kakor prvi dan.

— Izreden slučaj, — je za-
mrmral sodnik, se globoko za-
mislil in obtoženca oprostil.

Turška vera.

Razpravljali so o raznih ve-
rah in veroizpovedih. Tudi o
turški, to je Mohamedanovi
veri.

— Ali ni čudno, — je rekel
nekdo, — da je Mohamed pre-
povedal svojim vernikom vino
piti, dovolil jim je pa imeti
ženski, kolikor hočejo. Se tako
pestra in lepa družba žensk je
brez vina dolgočasna. Tega, po
mojem mnenju, Mohamed ni
prav ukenil.

— O, prav je ukrenil, prav,
— ga je zavrnil tovariš, —
Uverjen je bil, da bodo Turki
uvaževali njegovo zapoved in
ne bodo pili. Človeku, ki ne pi-
je, je pa ena ženska dovolj.
Včasih mu je še ena preveč.

— Uverjen je bil, da bodo Turki
uvaževali njegovo zapoved in
ne bodo pili. Človeku, ki ne pi-
je, je pa ena ženska dovolj.
Včasih mu je še ena preveč.

— Uverjen je bil, da bodo Turki
uvaževali njegovo zapoved in
ne bodo pili. Človeku, ki ne pi-
je, je pa ena ženska dovolj.
Včasih mu je še ena preveč.

— Uverjen je bil, da bodo Turki
uvaževali njegovo zapoved in
ne bodo pili. Človeku, ki ne pi-
je, je pa ena ženska dovolj.
Včasih mu je še ena preveč.

— Uverjen je bil, da bodo Turki
uvaževali njegovo zapoved in
ne bodo pili. Človeku, ki ne pi-
je, je pa ena ženska dovolj.
Včasih mu je še ena preveč.

— Uverjen je bil, da bodo Turki
uvaževali njegovo zapoved in
ne bodo pili. Človeku, ki ne pi-
je, je pa ena ženska dovolj.
Včasih mu je še ena preveč.

— Uverjen je bil, da bodo Turki
uvaževali njegovo zapoved in
ne bodo pili. Človeku, ki ne pi-
je, je pa ena ženska dovolj.
Včasih mu je še ena preveč.

— Uverjen je bil, da bodo Turki
uvaževali njegovo zapoved in
ne bodo pili. Človeku, ki ne pi-
je, je pa ena ženska dovolj.
Včasih mu je še ena preveč.

— Uverjen je bil, da bodo Turki
uvaževali njegovo zapoved in
ne bodo pili. Človeku, ki ne pi-
je, je pa ena ženska dovolj.
Včasih mu je še ena preveč.

— Uverjen je bil, da bodo Turki
uvaževali njegovo zapoved in
ne bodo pili. Človeku, ki ne pi-
je, je pa ena ženska dovolj.
Včasih mu je še ena preveč.

— Uverjen je bil, da bodo Turki
uvaževali njegovo zapoved in
ne bodo pili. Človeku, ki ne pi-
je, je pa ena ženska dovolj.
Včasih mu je še ena preveč.

— Uverjen je bil, da bodo Turki
uvaževali njegovo zapoved in
ne bodo pili. Človeku, ki ne pi-
je, je pa ena ženska dovolj.
Včasih mu je še ena preveč.

— Uverjen je bil, da bodo Turki
uvaževali njegovo zapoved in
ne bodo pili. Človeku, ki ne pi-
je, je pa ena ženska dovolj.
Včasih mu je še ena preveč.

— Uverjen je bil, da bodo Turki
uvaževali njegovo zapoved in
ne bodo pili. Človeku, ki ne pi-
je, je pa ena ženska dovolj.
Včasih mu je še ena preveč.

— Uverjen je bil, da bodo Turki
uvaževali njegovo zapoved in
ne bodo pili. Človeku, ki ne pi-
je, je pa ena ženska dovolj.
Včasih mu je še ena preveč.

— Uverjen je bil, da bodo Turki
uvaževali njegovo zapoved in
ne bodo pili. Človeku, ki ne pi-
je, je pa ena ženska dovolj.
Včasih mu je še ena preveč.

— Uverjen je bil, da bodo Turki
uvaževali njegovo zapoved in
ne bodo pili. Človeku, ki ne pi-
je, je pa ena ženska dovolj.
Včasih mu je še ena preveč.

— Uverjen je bil, da bodo Turki
uvaževali njegovo zapoved in
ne bodo pili. Človeku, ki ne pi-
je, je pa ena ženska dovolj.
Včasih mu je še ena preveč.

— Uverjen je bil, da bodo Turki
uvaževali njegovo zapoved in
ne bodo pili. Človeku, ki ne pi-
je, je pa ena ženska dovolj.
Včasih mu je še ena preveč.

— Uverjen je bil, da bodo Turki
uvaževali njegovo zapoved in
ne bodo pili. Človeku, ki ne pi-
je, je pa ena ženska dovolj.
Včasih mu je še ena preveč.

— Uverjen je bil, da bodo Turki
uvaževali njegovo zapoved in
ne bodo pili. Človeku, ki ne pi-
je, je pa ena ženska dovolj.
Včasih mu je še ena preveč.

— Uverjen je bil, da bodo Turki
uvaževali njegovo zapoved in
ne bodo pili. Človeku, ki ne pi-
je, je pa ena ženska dovolj.
Včasih mu je še ena preveč.

— Uverjen je bil, da bodo Turki
uvaževali njegovo zapoved in
ne bodo pili. Človeku, ki ne pi-
je, je pa ena ženska dovolj.
Včasih mu je še ena preveč.

— Uverjen je bil, da bodo Turki
uvaževali njegovo zapoved in
ne bodo pili. Človeku, ki ne pi-
je, je pa ena ženska dovolj.
Včasih mu je še ena preveč.

— Uverjen je bil, da bodo Turki
uvaževali njegovo zapoved in
ne bodo pili. Človeku, ki ne pi-
je, je pa ena ženska dovolj.
Včasih mu je še ena preveč.

— Uverjen je bil, da bodo Turki
uvaževali njegovo zapoved in
ne bodo pili. Človeku, ki ne pi-
je, je pa ena ženska dovolj.
Včasih mu je še ena preveč.

— Uverjen je bil, da bodo Turki
uvaževali njegovo zapoved in
ne bodo pili. Človeku, ki ne pi-
je, je pa ena ženska dovolj.
Včasih mu je še ena preveč.

— Uverjen je bil, da bodo Turki
uvaževali njegovo zapoved in
ne bodo pili. Človeku, ki ne pi-
je, je pa ena ženska dovolj.
Včasih mu je še ena preveč.

— Uverjen je bil, da bodo Turki
uvaževali njegovo zapoved in
ne bodo pili. Človeku, ki ne pi-
je, je pa ena ženska dovolj.
Včasih mu je še ena preveč.

— Uverjen je bil, da bodo Turki
uvaževali njegovo zapoved in
ne bodo pili. Človeku, ki ne pi-
je, je pa ena ženska dovolj.
Včasih mu je še ena preveč.

— Uverjen je bil, da bodo Turki
uvaževali njegovo zapoved in
ne bodo pili. Človeku, ki ne pi-
je, je pa ena ženska dovolj.
Včasih mu je še ena preveč.

— Uverjen je bil, da bodo Turki
uvaževali njegovo zapoved in
ne bodo pili. Človeku, ki ne pi-
je, je pa ena ženska dovolj.
Včasih mu je še ena preveč.

— Uverjen je bil, da bodo Turki
uvaževali njegovo zapoved in
ne bodo pili. Človeku, ki ne pi-
je, je pa ena ženska dovolj.
Včasih mu je še ena preveč.

— Uverjen je bil, da bodo Turki
uvaževali njegovo zapoved in
ne bodo pili. Človeku, ki ne pi-
je, je pa ena ženska dovolj.
Včasih mu je še ena preveč.

— Uverjen je bil, da bodo Turki
uvaževali njegovo zapoved in
ne bodo pili. Človeku, ki ne pi-
je, je pa ena ženska dovolj.
Včasih mu je še ena preveč.

Kratka Dnevna Zgodba

TONI HVALA:

Kako je Vragod odslužil kruh

Volkanski kmet je šel tlakovat tolminskemu grofu. Za preljuznik je imel samo kos trdega kruha. Trdo oranje ga je utrudilo. Postal je zelo lačen in še huje žejen. Pri drevesu (pijuni) pusti kruh in gre k bližnjem studenu po vode. Ko se vrne, ne najde več kruha. Zalosten in lačen orje dalje. Ob žetvi se pride ravno k temu kmetu ponujat za hlapca močan mladenič. Ker je bil cel polomaj in ker ni za delo terjal drugega, nego samo prehrano, ga vzame kmet v službo.

Že prvi dan reče hlapec kmetu:

"Pojdi in ponudi se grofu za žetev! Zahtevaj pa še manjše plačilo, kakor ti ga gospod obljubi."

Kmet izvrši hlapčev naročilo. Zvečer gresta na delo. Ker pa ni bil vajen delati ponoči, se mu prične drnjeti. Hlapec to opazi in mu prigovarja, naj se vleže, on da bo že sam izvršil delo.

Kmet zaspi. Hlapec zažvižga in od vseh strani priskoči vse črno samih hudomancev. Pomagajo hlapcu, in je bilo do jutra vse početo. Začuden kmet prejme od grofa dogovorjeno plačilo.

Naslednji dan reče hlapec kmetu:

"Idi, ponudi se grofu za košnjo. Zahtevaj pa še manjše plačilo, kakor ti ga gospod obljubi."

Tolminski grof je bil stiskač. Rad sprejme kmetovo ponudbo.

Zvečer gresta s hlapcem košiti. Tudi pri košnji se prične kmetu drnjeti. Hlapec mu zopet prigovarja, naj le mirno zaspi, da bo že sam kosil, dokler bo mogel.

Kmet se vleže in zaspi. Tudi sedaj se na hlapčeve žvižge pojavi truma črnih, oboroženih s kosami. Do jutra je bilo delo opravljeno. Ko se zbudi, se zelo začudi nad lepo pokošanim travnikom. Tudi grof se čudi. Ker pa je bilo delo opravljeno, jima da dogovorjeno plačilo.

In reče tudi tretji član hlapčeve kmetu.

"Pojdi in vdinaj naju pri grofu za mlačvo. Merice zahtevaj le toliko, kolikor je hom mogel enkrat odnesti."

Mož se z grofom pogodi. Zvečer gresta s hlapcem na delo. Tudi to pot ga premaga spanec. Seveda mu hlapec prigovarja, naj le zaspi, tudi to delo da bo že sam opravil. Zopet se

Nekoliko jezni grof izpusti nad hlapca hudega bika. Polomaj pa prime močno žival za rogove in jo, obložen s težkimi vrečami, odpelje v kmetov hlev. Nato reče začudenemu kmetu:

"To ti je povračilo za kos trdega kruha, ki sem ti ga lani pradel."

Kmet se komaj spomni na lenko nevedenost. Ko se zavé, ne opazi nikjer svojega hlapca, ki je bil sam — bogas varuj.

A. P. ČECHOV:

KNJIGA ZA PRITOŽBE.

Leži ta knjiga v nalašč zanjo pripravljene predalu na železniški postaji. Ključ predala se nahaja pri postajnem orožniku a v resnici ne potrebuješ nobenega ključa, ker je predal ves čas odprt. Odprite knjigo in čitajte.

"Ti si slika, jak portret, ti si svinja a jaz "njet." Jaz sem tvoj gošček."

"Ko sem se peljal proti tej postaji in sem gledal skozi okno v prirodo, mi je odletel kloboč z glave. I. Jarmorkin."

"Kdo je pisal "ne znaju" a jaz bedak "čitaju."

"S tem podam načelniku svojo pritožbo zoper sprevodnika Kuškinsa, ki je bil grob z mojo ženo. Moja žena sploh ni delala hrupa, nasprotno, trudila se je, da bi nastala tišina. In tudi zoper orožnika Kljativina, ki me je surovo prijel za rame. Stanujem pri Andreju Ivanoviču. Rečeju, ki me dobro pozna. Pisar Samohusev."

"Nikandrov socialist!"

"Pod svečimi vtisi razburljenega postopka — (prečrtano). Ko sem se vozil skozi to postajo, me je do globin duše pretresel naslednji prizor: — (prečrtano). — Pred mojimi očmi se je pripetil naslednji nemili slučaj, ki s svetlimi črtami slika naša naših železnicah — (dalje prečrtano vse razen podpisa). Dijak VII. razreda Kprske gimnazije Aleksej Žudjev."

"Pred odhodom vlaka sem opazoval fiziognomijo postajnega načelnika in bil sem z njo zelo nezadovoljen. Obveščam o tem po liniji."

"Vent kdo je to pisal. To je pisal M. D."

"Orožnikova žena se je večeraj popoldne peljala s prodajalcem v buffetu na sprehod k

reki. Vse najboljše. Ne bode žalosten, orožnik!"

Ko sem se vozil mimo postaje in sem si hotel kupiti kaj za jesti, ker sem bil lačen, nisem mogel najti nobene postojne jedi. Dijakon Dahov."

"Žri kaj ti dajo ..."

"Oseba, ki je naša usnjeno cigaretno dozo, se naproša, da jo odda pri blagajni Andreju Jegorčiču."

"Ker me podijo iz službe, češ da pijančujem, vam sporočam, da ste vsi skupaj tatovi in lopovi. Telegrafist Kozmodemljanski."

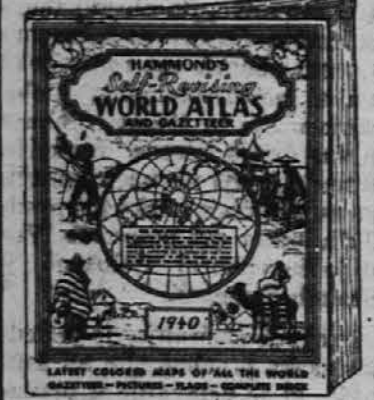
"Katinka, jaz vas brezumno ljubim."

"Občutje se naproša, da v knjigo za pritožbe ne zapisuje postranskih reči. Za načelnika postaje Ivanov sedmi."

"Bedak si, čeprav si sedmi."

IMATE ŽE TA PRIROČNI ATLAS?

V teh kritičnih časih je vsakomur čitatelju dnevni vestni potreben ta priročni ATLAS, ki ga posilimo našim naročnikom po najnižji ceni. — Naročite ga še danes!

Vetkost 9% x 14% inčev
46 velikih strani;
32 barvnih zemljevidov tujih držav in 9 zemljevidov Zdr. držav in mest vodnih držav;
45 svetovnih slik popolnoma o-
znanjih;
Zanimivi svetovni dogodki.
Najnovejši zemljevid kaže cel svet in tudi:
RAZDELITEV POLJSKE MEJE
NEMČIO IN RUSIJO
ITALIJSKO OSVOJITEV AL-
BANIE
PRIKLJUČITEV ČEHOSLOVA-
ŠKE K NEMČIJI
NOVA PINKO-RUSKA MEJA

Cena 35 centov

Posilite vnot v enaki po 3
oz. po 2 centa.

Posebnost:
HARRISONOV ZEMLJEVID, KI
SAM SEBE POPRAVLJA
KUPON, ki ga dobite s atlasom
in ko ga polnite in pošljete k
izdajatelju zemljevida. Vam daje
pravo, da dobite dodatne zemlje-
vide s novimi mejami vojskova-
nih držav, kakor bodo preme-
njene po sedanjih vojni.

Naročite Atlas pri:
"GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

Strah in groza vojskovanja na Kitajskem

Japonski parlament je imel zanimivo sejo. Govornik opozicije Mijake je tistega dne nekoliko grajal vlado zaradi japonskih neuspehov na Kitajskem. Mimogrede povedano, je bila Mijakova opozicija medtem od vlade že razpuščena. Mila kritika japonskega poslanca Mijake se je med drugim takole glasila:

Dne 26. decembra 1940 je stopila kitajska vojska, ki jo vodi naša vojska, v peto leto. Iz vojaškega preloha, kakršnega so nam obetali, je nastala krvava vojna, ki silno požira moči našega naroda in ki njegovega konca še nikjer ne vidimo. Kakšne načrte ima zdaj gospod ministrijski predsednik, da bi to vojno čimprej končal, in kakšen odgovor ima pripravljen na tisoče vprašanih, ki leže v ustih slehernega Japoneca?

To je bil brez dvoma pogumni govor. Vsa javnost je prisluhnila, kaj bo zdaj odgovoril mladi in dolgi princ Konoje, ki je tako vsek, da je celo za evropske mere previsok. Ta je z japonsko mirnostjo in uglednostjo odgovoril:

"Kakor je moj predgovornik pravilno povedal, smo danes že v petem letu vojne na Kitajskem. Dostavljam še, da ni še nobenega upanja, da bi bilo te vojne kanalu konec. Kakor je moj predgovornik pravilno omenil, se je vojna začela pod vlado, ki sem ji jaz predsedoval. Dostavljam, da sam prevzamem vso odgovornost za to vojno. Kakor je moj predgovornik pravilno omenjal, je ta vojna, ki njenih težav spopetka, ki nismo mogli presoditi, po-
žrla že ogromne denarje našega naroda. Dodajam še, da bo treba še mnogo več denarja, preden bomo mogli govoriti o koncu te vojne. Rečem se več! Pravim celo, da je položaj zdaj najbolj resen, kar jih je kdaj naše cesarstvo poznalo. Le zaupanje, ki ga ima vame Njegovo Velikanstvo, mi daje moči, da se naprej prenašam ogromno odgovornost, ki mi jo je naložilo Njegovo Velikanstvo. Že nekaj mesecev smo v novem razdobju tega vojskovanja, ki ga Kitajci imenujejo 'kolflang' in ki vojskam Njegovega Velikanstva dela mnogo težav. Če nam bo usoda naklonjena, da zmoremo 'kolflang' takrat bomo lahko rekli, da je najhujša vojna za nami ..."

Na tej seji japonskega parlamenta je svet prvič zvedel, da se Kitajci poslužujejo novega orožja, novega načina vojskovanja, ki ga kolflang imenujejo. Kaj je to kolflang, ki tako ogroža japonske vojske na Kitajskem?

Kolflang je prav za prav navadna francoska beseda, ki se v francosčini piše "crops francs" izgovarja pa se "kor frank". To bi se po slovensko reklo "svobodne čete." Ker pa Kitajci ne morejo izgovarjati evropske črke "r", zato namerajo nje izgovarjati "l." Tako je nastala kitajska beseda 'kolflang' ki po naše ne pomeni nič drugega kakor "četniško" vojskovanje.

Četniki so prav za prav mali vojaški oddelki, ki se naglo gibljejo ter napadajo sovražnika tam in takrat, kadar in kjer se ta čuti najbolj varnega. Četniki so kakor roj hudih os ali sršenov, ki napadajo močnega sovražnika ter ga utrjujejo ter mu pijejo kri. Toda kitajski kolflang je nekaj kar je mnogo hujše. Dosedaj četniško vojskovanje v zgodovini ni imelo primera s tem, kar počnejo kitajski kolflangisti.

Kitajski kolflangisti so najprej teroristi, ki se ničesar ne boje. Ne boje se ne za svoje življenje ne za življenje svojih. Znano je, da ima v daljni Azi-

Knjiga je kulturna poslastica; odprimo ji vrata v naš domov, odprimo ji srce ... (Finigar)

ŽIVI VIRI

Spisal IVAN MATIČIČ

Knjiga je svojevrsen pojav v slovenski književnosti, kajti v njej je v tridesetih dolgih poglavjih opisanih trinaest rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanstvu do današnjega dne. Knjiga je verno zrcalo našega življenja in trpljenja, in kdor jo prebere bo vedel o Slovencih več kot mu more odditi katerikoli naše zgodovinsko delo.

DED — Je ZEMLJO otrebil, sorat
OČE — Je posejal in gledal bujno njeno rast
SIN — Je sorat med težkim klanjem
VNUK — Se je dvignil proti besu novega časa

13 POGAVLJ — 413 STRANI
V PLATNU VEZANO

Cena \$2. Poština plačana

Avtor knjige je IVAN MATIČIČ, ki je spisal splošno znano knjigo — NA KRVAVIH POLJANAH

KNJIGARNA "Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

silo — za svobodo svojega naroda.

Koliko je teh kitajskih junakov, nihče prav ne ve. Najmanj vedo o njihovem številu še Japonci sami. Le toliko je znano, da je moč njihovih čet razložiti. Včasih šteje kakor tako četa 20 mož, včasih pa celo 100. In teh čet je po vsej zasedeni Kitajski kakor listja in trave. Vaj zdi se tako, ker so sila gibljivi in urni. Poročevalci sodijo, da je teh čet najmanj 1000. Torej bi bilo teh četnikov najmanj kakih 100.000 mož. In teh 100.000 mož se bori zoper japonsko armado z veliko ljubeznijo do svojega naroda in z neukročenim sovraštvom do vsega, kar je japonskega. Zato se jih Japonci boje kakor kuge. Povsod so japonske oblasti postavile potrojene straže. Nagla sodišča delajo tako rekoč dan in noč — ali, kakor pravi neki poročevalec — krvava sodišča sodijo in izvršujejo obsodbe kar na tekočem traku.

Vendar pa se Japoncem doslej še ni posrečilo, da bi junake, toda krvavo delovanje teh četnikov kakor koli omejili ali oslabil. Izjava princa Konoje dokazuje, da se Japonska boji, da bi prav ti junaški kitajski četniki utegnili pospešiti konec vojne, toda pospešiti tak konec, ki bi močno škodoval časti in slavi napadajoče japonske armade.

Ameriški vojni program zahteva zelo veliko število izvežbanih mehanikov. Za vsakega mladeniča se sedaj nudi najlepša priložnost, da pri tem pomaga svoji domovini. Poleg tega pa bo tudi dobival največjo plačo zadnjih let. Podlaga za mehaniko znanje si morete dobiti s knjigo NEW ENCYCLOPEDIA of MACHINE SHOP PRACTICE (v angleščini). Ta velika knjiga popisuje in v slikah pokaže temeljna dela mehanike. Razloži vse natančno, kar mora znati najboljši mehanik; pojasnjuje uporabo vsakega stroja, orodja in meril. Pouči vas, kako je treba uporabiti načrte (blue prints) ter vam tudi daje mnogo računskih tabel, da morete pospešiti svoje delo. Ne glede na to, ali ste šele početnik, ali pa že izkušen mehanik, vam bo ta knjiga zelo koristna in mnogo vredna. — 1000 slik in risb. 576 strani, trdo vezana knjiga stane samo \$2. Poština plačamo mi. Naročite pri KNJIGARNI GLAS NARODA, 216 W. 18th Street, New York City. To velevažno tehnično knjigo je spisal znani profesor na Stevens Institute of Technology, George W. Barnwell. — Ker ne vemo, ako nam bo mogoče vsem naročnikom, ki želijo to knjigo, vstreči, pošljite vaše naročilo še danes. Knjiga je ravno izšla in povpraševanje po njej je ogromno.

DEVET NADSTROPIJ KNJIG.

V bližnjem času bodo v Krakovo izročili novo poslopje državne knjižnice njegovega nametu. Velika čitalnica, v kateri bo lahko bralo in delalo do 300 oseb, in velikanski, devet nadstropij visoko prostor za knjige, sta že dovršena. Milijon knjig so v poslopje že spravili. Pol milijona knjig pa še čaka na prevoz.

ZDRAVNIŠKI PREGLED PREKO OCEANA.

Neki odlični Španec v Buenos Airesu, ki je težko obolel na grou, je poklical najbolj znanega domačega specialista za sree k svoji postelji. Ti zdravnik pa se niso mogli zadržati na toločenju diagnozo. Tedaj si je eden med njimi izmislil, da bi neki sloveči specialist v Madridu izvršil preiskavo s pomočjo tujdskega prenosa. Bolniku so na prsa položili megafon in ojačeni srčni utrip so poslali z brezžičnimi valovi v Madrid. Zdravnik v Madridu je ugotovil pravo bolezen in bolnika so lahko ozdravili.

ŠTIRJE NOVI MOSTOVI ČEZ TIBERO.

Javna dela v Italiji napredujejo navzlic vojni. Gradnja krožne železnice, ki bo vezala postajo Tiburtiana s postajo San Plet, se bliža svojemu koncu. Tudi postaji Littorio in

Marcharesse dograjujejo. Med visokimi stavbami v Rimu pa zbuja največjo pozornost 4 neni mostovi čez Tiber. Imenovani se bodo: Most 28. oktobra, Afriški most, Most sv. Pavla in most Magliana.

KOMISARIJAT ZA INDUSTRIJO KAVČUKA.

Moskovska vlada je osnovala poseben komisariat za industrijo kavčuka. Na čelu odseka stoji Tihon Mitrokin.

RAZPRODAJA SLOVENSKE KNJIG po zmerni ceni

Po 50c zvezek

Andersonove pripovedke za slovensko mladino
Belo noči mali Jonak. (Dostojevski)
Bojni mejniki (Ivan Pregelj)
Filozofska zgodba (Alojz Strass)
Gospodi in Komurajski (Jul. Zeyer)
Gospodi Fridolin Zolna in njegova družina (Fr. Miklinski)
Kazan, voljeji pes (J. O. Curwood)
Kaj se je Makara sanjalo (V. Korojenko)
Na različnih potih (Franc Frisch)
Peter Pavel Clavar (Dr. I. Pregelj)
Pravica Kladiva (Vladimir Levitich)
Sveta noč (Rudolf Vrabl)
Silka Dorlane Gray (Oscar Wilde)
Verne duše v vseh (Prosper Mirime)
Zapiski iz mrtvega doma (A. M. Dostojevski)

Po 70c zvezek

Do Ohrida in Bitolja (Ivan Melik)

Po 75c zvezek

Belfegor (Artur Bernede)
Onstran pragozda (James Oliver Curwood)
Po strani Idobek (Danir Feigel)
Romantika duše (Ivan Cankar)
Sertant Divadlo (Marcel Priollet)
Zelena cesta (Zane Grey)
Zlati Panter (Simelahr Gluck)
Gosar v oblakih (Donald Macpherson)
Gospodinja aveta (Karl Fidor)
Hektorjev Meč (Rene La Bruyere)
Rdeča Megla (O. K. Frisch)

Po \$1 zvezek

Ugrabljeni milijon (E. G. Seliger)
Veridbeni (Pater Kajetan)
Sivko (E. S. Thompson)
Rudarska balada (Marija Majerjeva)
Prigodbe žebelca Maje (Waldemar Bonsels)
Pirginski otok (Anatole France)
Pisane zgodbe (Anatole France)
Iz življenja za življenje (Ivan Zupan)

Po \$1.25 zvezek

Zadnji Mohikanez (J. F. Cooper)
Skritostni studenec (Pavel Keller)

Po \$1.50 zvezek

Zločin in kazen (F. M. Dostojevski)
Tigrovi zobje (Maurice Lahlane)
Kristof Dimac (Jack London)
Misterija (Gustave le Rouge)
Ludler (Jean de La Hire)
Ispod Golice (Slavko Bavinec)

Po \$2 zvezek

Prekoren (Francis Kiddle)

Po \$2.50 zvezek

Vilijeva ropatica (Vl. Levitich)

Naročite pri:
KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street, New York, N. Y.

KUHARSKA KNJIGA:
Recipes of All Nations
(V angleškem jeziku)
RECEPTI VSEH NARODOV
Stane samo **2.00**

Knjiga je trdo vezana in ima 621 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kakor je poseben v uvodu

Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izveždati in izpopolniti.

Naročite pri:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street New York, N. Y.

GOSPOD iz KONOPIŠTA

Napisal: I. WINDER.

63

Pred polnočjo je bil spet v Budejovcih. Odšel je se je domov in tihotno v svojo spalnico, kajti se je bal, da ga grof Wurmbrand čaka, on pa ni hotel videti nocoj nobene tuje duše. Niti komornega sluga, zvestega Janaczka ni hotel več videti. Ko je Janaczek, ki je že mnogo ur prežal nanj, na hodnik vtrto priškolil k njemu, je zamahnil z roko, rekoč, da ne potrebuje nocoj nobene postrežbe.

Vrnil se je v spalnico. "Kako krasno je življenje!" je pomislil sam pri sebi. "Kako krasen je svet!" Brundal je napev, ki ga že dolgo ni bil slišal, ugibal je, odkod ga pozna, da, pri šopih je slišal ta napev, zdaj se ga je privikrat spomnil. "Ker sem rečen," je pomislil. "Takrat sem zavidal vsem ljudem, kar zelen sem moral biti od nevestnosti, celo piščastemu stari, ki je sedel zraven tiste plavke, sem zavidal, so zdaj pa vilkar pre- seboj, kakor da je bilo včeraj. In iz tiste družbe ni bil gotovo nihče niti pol tako srečen, kakor sem jaz nocoj."

Drugo jutro je pisal očetu. Prosil ga je, naj gre takoj do cesarja in mu izpove, kar muči dolga bolniška dopust. Pisal mu je, da se bo zdaj z vso odločnostjo lotil borbe z boleznijo. Naj poide na Dunaj znotraj zanesljivega zdravnika, ki je voljan biti prirok, da bo nadloga vsaj v nekem približnem roku zlojzla kot poslabšala, za skrb torej ni povoda.

Upal je, da boji dopust najkasneje v treh dneh. Ko je odpisal to pismo, je pisal grofici. Sedem strani ji je napisal. Vsaka vrstica se pripovedovala, kolikanj je srečen. Sporočal ji je, da je že zaprosil za dopust, in da bo od zdaj naprej zmerom delal vse, kar bo ona spoznala za dobro. To pismo je oslono nesel na pošto. Nato se je odpravil v vojašnico. Ogovoril je mnogo častnikov in mnogo ljudi iz moštva ter jih vse pohvalil z vsemi si je šalil, kar spoznali ga niso. Tudi naslednje dni je bil najljubeznivejši brigadir, ki je kdaj povajeval budejovski garniziji.

"To ne bo dolgo trajalo," so menili častniki med seboj.

Čez štiri dni je dobil dopust. Odšel je v Konopišče, z dolgim groficišnim pismom v žepu, ki ga je spet in spet prebral. V Konopišču je stregel samo dva dni, snežiti je bilo začelo, zamežnina pokrivala ga je delala nestrpnega. Odšel je v Chlumec. Ko je prišel tja, je dobil spet pismo od grofice. Pisala je, da v doglednem času ne more zapustiti četa, da pa zmerom znotraj misli na ljubljenega prijatelja, v sanjah in kadar bedi. Prosila ga je, naj se pelje v Meran, poznati je Meran vsakako priporočljivejši od Ohlmea ali Konopišta. V Meranu naj se da z dušo in telesom dobremu zdravniku v roke. S tem, da je Meran tako daleč od njenega bivanja, se je treba pač sprizniti. Trdno je namenjena, da ga nje v sosedini Merana na kak način obišče, kakor hitro se celotno stanje vsaj nekoliko popravi.

Drugi dan se je odpravil v Meran.

Očetova smrt.

Frane Ferdinand je čakal. Zofije ni bilo. Pisala mu je pogosto. Da ni imel njenih nežnih pism, bi bil obupal. A prišla ni, ker ni mogla priti in prosila ga je, naj tudi on ne hodi k nji. Pisala je, da ne sme priti. Najprej mora ozdraveti. In tudi če bi bil že zdrav, je snidenje v doglednem času nemogoče. Bolni človek ne more prebiti niti ure brez nje. Vzle te mu se čuti ona najprejsejša bitje na svetu. Potuželjivo in mirno čaka, saj prav za prav ni ločena od ljubljenega prijatelja, ko ga zmerom vidi pred seboj, zmerom misli nanj, zmerom čuti njegovo navzočnost. V molitvah prosi Boga, naj tudi ljubljenemu prijatelju olajša to poprtje in zvesto vztrajanje.

Frane Ferdinand ni imel potrpljenja. On ni, kakor je Zofija, menila mirno in potrpežljivo sedel v Meranu. Hodil je za vrtom se brez miru prišel zdaj sem, zdaj tja. Zdravje se mu ni boljalo. Na znanje ni imel v zdravnik. Pozimi se je v gostem snežnem metanju odpravil v Budejovice, ter pisal Zofiji, da ne strpi, da jo mora videti. Sedla sta se v nekem majhnem kragu. Zofija je imela samo tri ure časa. Obsl jo je z besedami polniti, toda ona je zazjela njegovo strast, rekoč, da mora "imeti pamet za oboje". Videla je, da ni bil ozdravel. Tejala je, da mora, mora, mora najprej ozdraveti. Stagočevičja četa se je pokazala na njenem obrazu, ko je tako govoril; ali Frane Ferdinand je videl v njenem zoženem obličju — kajti tudi ona je imela hude čase za seboj — zgolj odsev svoje strasti. Jedljal je:

"Vse bodi, kakor ti hočeš," Toda zamolčal ji je, da še vedno ni bil odločil poveljstva pehotne brigade v Budejovcih. Dopust mu je potekal. Ni se hotel docela odreči službe. Meran je bil preizkušnja. V Budejovcih je mogel kljub vsem oviram upati, da bo kdaj pa kdaj videl Zofijo. Sicer se je vrnil v Meran, toda ko je zima mirila, se je skoraj vsak mome pokazal v Budejovcih in prosil Zofijo za snidenje. Njegovi želji je vselej ustregel, a videti ji je bilo, da se muči. V srečo teh redkih ur je kapljala grenkoba bolečine, ki jo je obhajala, kadar je v dela njegova upadla lica in njegove vročično bledeče oči.

V Budejovcih je bil izdal mnogo bolj priljubljen, kako lani. O svoji juženi ni mogel govoriti z živo dušo; toda pred kratkimi sni lenji z Zofijo je bil vselej tako srečen, da je hotel videti človeka, ki se mu je zima mirila, se je skoraj vsak mome pokazal v Budejovcih in prosil Zofijo za snidenje. Njegovi želji je vselej ustregel, a videti ji je bilo, da se muči. V srečo teh redkih ur je kapljala grenkoba bolečine, ki jo je obhajala, kadar je v dela njegova upadla lica in njegove vročično bledeče oči.

"Ako bočejo rade volje, pa s silo!" je vzkliknil Frane Ferdinand.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

Težki začetki zrakoplovstva

Prvi balon Montgolfiera se je dvignil v zračne višave 5. julija 1783. Pozneje so se baloni hitro razvijali. Že jeseni istega leta je nastopil prof. Charles z balonom, napolnjenim z vodikom. Imenoval se je "Globus" in ko se je dvigal v zračne višave, so mu gremeli v pozdrav topovi. Balon se je pa slabo obnesel. Kmetje iz vasi Ponnese so mislili, da je padla na zemljo luna. Nekaj minut je zadostovalo, da so napadli balon z vilami in palicami.

O nadaljnjih upeh balonov nam priča spomenik blizu Dovera. Na njem je dolg napis, ki se pričinja takole: Regente Ludovico XVI. Ano MDCCXXXV. Joannes Petrus Blanchard, Gallus Comite Joannes Jefferies Britanno, Die VII mensis Januari, Hora II. postmeridiana.

7. januarja 1785 je priletel Blanchard prvič z balonom iz Anglije v Francijo. Dobrih 100 let je trajalo, preden je Bérriot preletel morsko ožino med Anglijo in Francijo. Za balone se je zanimala znanost, ki je našla v njih pomočnika, s katerimi bi mogla ugotoviti kako je visoko nad zemljo, kakšen je tam pritisk in kakšna temperatura, pa tudi kaj delajo tam elektroskopi, magnetne igle in razni drugi instrumenti. Toda za balone so se zanimali tudi vojski. Sklepali so pravilno, da se da iz njih pregledati velik kos zemlje. Že leta 1793 je pomagal balon vojaštvu pri obleganju Valenciennesa in že leta 1794 je ustanovil Guyton de Morveau aerostatično šolo v Meudenu pri Parizu. Napoleon, ki se je sicer zelo zanimal za znanost in napredek tehnike, je pa dal to šolo zapreti.

Za balone iz vojaškega vidika so se zanimali tudi Rusi. Na balon naletimo, ko so Avstrijci 1849 blokirali Benetke. Baloni so se dobro obnesli tudi med vojno severa proti jugu v Ameriki. Balon je l. 1862 pomagal generalu Maciellanu za sešiti Richmond.

Toda vse to so bili počinji pritrjeni baloni. Važno vlogo so igrali baloni v obleganju Pariza 1870 in 1871. Dne 19. septembra 1870 se je zaprl nemški železni obroč okrog Pariza. Prejšnji dan je zapustil Pariz zadnji vlak s pošto. Temeljno in življenjsko vprašanje za

Pariz je bilo ohraniti zvezo s francoskim podeželjem. Toda kako? Poskušali so na vse mogoče načine. Skozi Pariz teče reka. Vanjo so metali votle plutovinaste zamaške z listki. Toda Nemci so z mrežami vse prestregli. Pod reko je bil položen kabel. Toda padel je most in zveza preko kabla je bila pretrgana. Obleganje so posiljali pisemca iz Pariza v steklenih kroglicah. Toda reka je zamrznila in s tem je bila preprečena vsaka možnost zveze z zunanjim svetom.

To so bili majhni poskusi. 16. septembra je pa izdala vlada narodne obrambe dekrete, ki so podoben poštno upravo, da lahko pošilja z baloni pošto v Francijo, in v inozemstvo. Že prve dni obleganja Pariza so se gili po balonih. Generalni poštni urad je ustanovil dve balonski delavnici na kolodvorih. Po točnem seznamu se je dvignilo iz obleganega Pariza 65 balonov. V enem izmed prvih, šestem po vrsti, je ušel iz Pariza Gambetta s svojim tajnikom Spullerjem. To je bil balon "Armand Barbes." Na ta balon so Nemci streljali in Gambetta je bil lahko ranjen v roko. Vsak balon je nosil mnogo pisem in nekaj poštnih grobov, ki so jih rabili za korespondenco z obleganim Parizom. Toda mnogo golobov ni prišlo na cilj. En balon je nosil tudi pse, ki naj bi se vrnil v Pariz, kar se pa ni posrečilo.

V celoti so poslali iz Pariza okrog 2.500.000 pisem in večina je bila dostavljena adresatom. Med obleganjem so izdajali tudi list "Lettre Journal de Paris" v katerem so objavljali vse važnejše vesti iz Pariza.

Nekateri baloni so padli v morje, drugi zopet so prišli v roke Nemcem. Zlati balon "General Cambrone" je nosil brzojavke s poštnimi grobi. Med drugimi je bila tudi zelo važna vest o sklenitvi premirja. Obleganje so imeli pripravljene še pet balonov, ki se pa niso več dvignili, ker je bilo kot rečeno, obleganje končano.

Obleganje Pariza je pokazalo praktičen pomen balonov. Pred obleganjem Pariza naletimo prvič tudi na protiletalski ton hotelan v Krumnovih tornirih. Takrat ni bilo važno, dali so balon zadeli ali ne. Saj

se je tudi med svetovno vojno streljanje proti letalom začelo, jalo z improvizacijo. Obleganje Pariza je pa pokazalo tudi slabe strani balonov. Baloni se namreč ne dajo voditi, temveč so odvisni od vetra. Če je veter neugoden, zanese balon nad morje ali naravnost med sovražnike. Poskusi spraviti balone s pošto v Pariz, so se posrečili samo trikrat. In tako se je leta 1870 ne samo pokazal pomen zrakoplovstva, temveč tudi postavilo važno vprašanje, kako zgraditi balon, ki bi ne bil odvisen od vetra, torej ki bi se dal voditi, tako da bi mu bila gospodar človekova volja.

ZAKAJ SO OTROCI PODOBNI STARŠEM?

Vsi organizmi nastajajo z množitvijo svojih prednikov iste vrste. Enocelična stanica se izpremeni v dva nova organizma. Pri višjih stopnjah nastajajo celične skupine, ki se z razvojem dopolnjujejo v cele poedince. Ti potomci, pa naj nastanejo kakorkoli z množitvijo, pripadajo vedno isti vrsti organizmov, kakor njihovi predniki. Po roditeljih dobe tudi otroci podobnost, ter njihove tešne in duševne lastnosti. To je temeljni pojav dednosti, vobče. Dednost se torej presoja po tem, kako se lastnosti ali znaki staršev kažejo na otrocih. Pravila, po katerih se znaki podedujejo, so zdaj že znana, in tako temeljito proučena, da ni mogoče samo pojasniti zakaj so otroci podobni staršem, temveč tudi predvideti izjeme in nove znake, katerih na roditeljih sploh ni bilo. To pravico je odkril Mendel.

Ne gre za to, kako se organizmi množijo. Dednost sama leži tako globoko v praosnovi poedince, da lahko rečemo, da je gmota otrok istovetna z gmoto staršev. Vsak potomec po naj nastane kakorkoli, prejme od svojih staršev tudi specifičen način življenja, torej tako organizacijo gmote svojega telesa, da grede njegova dejanja avtomatično po stopinjah, skladnih s tistimi, ki so jih hodili njegovi starši. Telo se pa neprestano obnavlja in zato je zelo zanimivo, da ohrani telesna gmota, čeprav se s časoma povsem obnovi, vse roditeljske znake neizpremenjene. Delovanje mišic in živcev, dihanje in vse druge telesne funkcije, se nadaljujejo na način, značilen za isto vrsto enako pri prednikih kakor pri potomcih. Vse to je že vnaprej določeno v zakonih dednosti.

Prejane naziranje, da je dednost neka posebna sila ali funkcija, ki je delovanje v prenašanju roditeljskih lastnosti na otroke, se je izkazalo za zmotno. Degnano je bilo tudi, da ni nobenega biološkega zakona, po katerem bi si roditelji prizadevali reproducirati v svojih otrocih dednost kot silo, ki veže med seboj poedina pokolenja.

Zato je tukaj očitno, da v človeškem telesu ni nobenega organa, kjer bi se dednost "osredotočala" ali čigar funkcija bi bila. Nasprotno so učenjaki dognali, da gre vsaka funkcija, a vsak življenjski proces, na temelju dednosti. Vsak organ je poleg svoje specialne funkcije tudi organ dednosti. Sedež dednosti je vsak delež živih gmote in osnova dednosti je istovetna z osnovo življenja in nerazdružno zvezana z njo.

Potomstvo torej podeduje. Ako se zanimati za tehniko oz. ako ste udeleženi pri kakšnem tehničnem obrtu, bo vam dobro došla nova knjiga, ki je ravno izšla The New Encyclopedia of Machine Shop Practice. Dobite jo pri Knjigarni Glas Naroda. — Stane samo \$2. — Pisana je v angleščini.

PEVSKIM ZBOROM

POSEBNO PRIPOROČAMO NASLEDNJE MUZIKALJE.

Emil Adamič—16 JUGOSLOVANSKIH NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50
SEST NARODNIH PESMI za mešani zbor 50

Frane Venturini—SEST MEŠANIH IN MOŠKIH ZBOROV 50

Ferdo Juvanec—12 MLADIH LET, moški zbori 50

Peter Jerab—OSEM ZBOROV (moški in mešani) 50

Moški zbori

OSKAR DEV: Barčica: Oj, taaj hotel je Slov. Kam mi, fantje, drev v vas pojdemo 50

OSKAR DEV: Srečno, ljuba moja; Ko ptičica na tuje gre; Sudi; Moj očka ma konjska dva; Dobiv sem pišmece; Slovo; Je vplnila luč 50

EMIL ADAMIČ: Modra devojka (belokranjska) 50
Vso noč pri potoci 50
Jurjeva 50
Hodi Mleka dom; Kaj drugega hočem; Zdravica 50

VASILIJ MIRK in A. GROBING: Vetrč; Po gradini 50

FERDO JUVADEC: Zjutraj 50
Slovanska 50

PETER JERAB: Pella roža; VASILIJ MIRK: Podoknica 50

ZORKO PRELOVEC: Ko so fantje proti vasi šli 50
Le enkrat še 50
Slava delu 50

HR. VOLARIČ: Rožmarin; JOS. PAVČIČ: Potkan ples 50

Naročilo pošljite na:

"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

znake prednikov. Seveda so tu možne gotove izpremembe, ki pa niso nikoli bistvenega značaja, temveč vedno samo večje ali manjše variacije. Noben nov znak se ne more na živem bitju kar tako tebi nič meniti nič pojaviti. Izključeno je torej, da bi se na človeku pojavil znak konja ali opice. Tu di umetnihi potom ne moremo ustvariti novih in stalnih vrstnih znakov. Nekoč so delali učenjaki poskus na 30.000 muhih, ki so jih izpostavili najrazličnejšim vplivom, visokim temperaturam, ultravijoličnim žar-

kom, radiju, opetovanim narokozam kislinam itd. Toda pri nobeni muhi se ni pojavil nov vrstni znak. Ta ali oni znak se lahko za tre tudi čez sto ali tisoč pokolenj, a končno vendar pojavi. Tako so križali čistokrvne bele miši s čisto krvnimi rjavimi, sivimi, črnimi ali srebrnimi in v potomstvu se je naenkrat pojavila barva divjih miši, iz katerih vse te vrste izvirajo. Znanost imenuje ta pojav atavističen povratek. Mnogi poskusi so pokazali, da tu ne gre za naključje.

Veliki Atlas sveta

Vojujući se narodi v Evropi vsvarjajo zgodovino. Svetovni vesti pa ne morete razumno zasledovati brez velikega in zanesljivega zemljevida, kot je naprimer Hammond's New Era Atlas of the World. "Res," boste rekli, "toda po končani vojni zemljevidi, ki so sedaj izdani, ne bodo več dobri." Toda vse drugo je res, kot ta trditev, ako vpoštevamo ta atlas. In tukaj pride poglavitna stvar. Z atlasom boste prejele izkaznico, s katero boste proti plačilu 25 centov dobili dodatne zemljevide, ki kažejo premenjene meje vseh držav, ki

bodo prizadete vsled mirovne pogodbe, in jih boste prejeli tehnikom 60 dni po zaključku vojne in ko bodo podpisane mirovne pogodbe. (Listek, ki je treba izpolniti in poslati naravnost na zalagatelja, je v vsakem atlasu.) Ti dodatni zemljevidi vam bodo do zadnje natančnosti izpolnili vaš svetovni zemljevid, ki bo natančno kazal Evropo pred vojno in po vojni v celi knjigi. Ta atlas velja samo \$2.75 za Združene države in \$3.— za Kanado. Ta veliki atlas dobite pri KNJIGARNI "GLAS NARODA", 216 West 18th St., New York.

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam prilijate nepotrebnega dela in stroškov, Vse prošimo, da skušate naročnino pravočasno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imenuje naša tiskarna s debetnimi čeki, kar so upravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih. Zastopnik bo vam izročil potrdilo za plačano naročnino.

CALIFORNIA: San Francisco, Jacob Laushin

FLORIDA: Pueblo, Peter Cullig.
Wausenburg, M. J. Bayuk

INDIANA: Indianapolis: Frank Zupančič

ILLINOIS: Chicago, J. Bevil.
Cicero, J. Fabian (Chicago, Cicero in Illinois)

Joliet, Jennie Bambich
La Salle, J. Spellich
Mascoutah, Frank Augustin
North Chicago in Waukegan, Math Warlek

MARYLAND: Kittanning, Fr. Vodopivec

MINNESOTA: Detroit, L. Plankar

CHICAGO: Chicago, J. Bevil.
Cicero, J. Fabian (Chicago, Cicero in Illinois)

NEW YORK: Brooklyn, Anthony Svet

Gowanda, Karl Strubich
Little Falls, Frank Meale
Worcester, Peter Rode

NEW YORK: Brooklyn, Anthony Svet

Gowanda, Karl Strubich
Little Falls, Frank Meale
Worcester, Peter Rode

Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karlinger, Jacob Resnik, John Stajupis
Girard, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant, John Kumbic
Youngstown, Anton Kikali

OREGON: Oregon City, J. Koblar

PENNSYLVANIA: Bessemer, John Jevnikar
Conemaugh, J. Brozovec
Coverdale in okolica, Mrs. Ivana Ropnik

Export, Louis Jevnikar
Farrell, Jerry Okorn
Forest City, Math Kamin
Fr. Blodnikar

Greensburg, Frank Novak
Homer City, Fr. Ferencak
Imperial, Vence Palcich

Johnstown, John Polanec
Kraya, Ant. Tausel
Lawrence, Frank Balloch
Midway, Juna Zast
Pittsburgh in okolica, Philip Fregas

Steelton, A. Hren
Turtle Creek, Fr. Schiffrer
West Newton, Joseph Jovan

WISCONSIN: Milwaukee, West Alila, Fr. Skok
Sheboygan, Joseph Kamen

WYOMING: Rock Springs, Louis Tauscher
Diamondville, Joe Rolica

Vsak zastopnik izda potrdilo za svojo, katere je prejel. Zastopnika topla priporočamo.

UPRAVA "GLAS NARODA"